

ДІЛО

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Риннон 18, II. пав.
Конт. почт. шл. 26.726.
Адреса тел.: „Діло—Львів“.
Число телефону 563.
Рукописів
редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно 5— К.
чвертьрічно 15—
піврічно 28—
щорічно 50—
у Львові (без доставки):
місячно 4— К.
чвертьрічно 12—
піврічно 22—
щорічно 44—
в Німеччині:
піврічно 28— М.
щорічно 56—
За зміну адреси
платить ся 50 с.

Ціна вголошень:

Рекламі вступній, двомісячній
або третій місяць 50 с. в кварталі
1 К. в оповістках 1-го, 2-го, 3-го
кварталу частіше окремо за кон-
трактом з Н. Пекером 2 К. Склад
товарищів друкарня видання. Опла-
чення на суботу і неділю додатково.
Постійні оголошення за особливим
тарифом.
Один примірник коштують
у Львові 16 с.
на провінції 20 с.

Видав.: Видавничча Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Пинейко.

„Консеквенції“.

Львів, 27. серпня 1918.

На запрошення міністра публичних робіт Гомані, щоби правдиві У. П. Р. взяли участь в інспекційній подорожі міністрів по Галичині, відповів п. готова У. П. Р. д-р Петрушевич, що в огляду на участь польського міністра земляка,

Українці в сій подорожі не можуть брати участі; колиб одчасе п. Галецький, мимо сього протесту українського представництва таки не рішився вимехати сій план „інспекціонувати“ східну, українську часть Галичини, то — заявив пос. Петрушевич — йому самому прийдесться по оно сити коня в квеції і за сього його рішення.

Як і можна було сподіватися, п. Галецький прийав учора до Галичини, в пятинцю має вже бути у Львові. По дорозі буде він, як оповідають польські газети, приймає депутації від „лодності краю“ і буде перед двома міністрами Німцями вступати наче управнений посередник між „лодністю“ і правительством.

Хто як хто, а саме українська людність Східної Галичини має багате, дуже багате скапати віденський ресортозний міністрам про ту „будову“, яку віддана в польські руки „Централі“ для відбудови Галичини веде супроти українського населення. Відбудовуються і будують польські кашми, а не знищені оселі українського населення. Те, що собі повзалеся робити супроти винещеного війною українського громадянства польська Централь для відбудови, перекодиць найбульнійшу фіглярзію і не має аналогії в цілім світі. Пн. Гоман і Вімпер, сая мають очі і вуздзглядби тут побачити і конута річи надвичайні, безвиримі. Не має сумніву, що українські громадяни наших міст, містечок і сіл, наші місцеві організатори, українські священники, учателі приготовлені як сід на се, щоби міністрам крізь потемнінські дивки польської „Централі“ показати волю до неба дійсність. Очевидно — коли пп. Гоман і Вімпер скогаць сю дійсність „бачити“.

До Львовян.

Львів, 27. серпня 1918.

По всіх частях нашого міста отвиряються, як видно з газетних оголошень, українські народні школи для дітей.

Не треба доказувати вага сих шкіл, в котрих молодіж учиться свої рідної мови (на виключаючи польської і німецької мови) і рідного свого обряду. На жаль, є ще у Львові багато таких несвідомих родичів, котрі не розуміють значіння власної школи, або навіть не знають про існування наших шкіл в місті і записують свої діти до чужих шкіл. Таким способом попадають рік річно многі сотки наших дітей у чужі гаїда, відчужуються від власних своїх родичів і від рідного народу і обряду. І коли родичі доржжать своєю рідною мовою, своєю мелитвою і обрядом, то їх діти стають скімченими перевертгати і пропадуть для нас. Тому є обовязком всіх наших Львовян бачити пильно по всіх близьких ім кругах і долах на те, які там наші люди мешкають, і отивага ім очі і загірвати, щоби тільки до своїх шкіл послали діти. Наші школи ведені дуже добре, там учаться діти і свого і чужого, так, що виходять заідгам в нерівно кращою наукою, як з чужих заведель. А як щире відносять ся там учателі і учительки до дітей, о тім знають дуже добре всі родичі і діти, котрі користають в наших рідних шкіл. На все те нехай кожний вказує несвідомим родичам і нехай уважає своїм обовязком спраядати їх на праву дорозу. Дрібна се річ, сповнити такий обовязок, а які красні наслідки може вона мати, кедла би такі пропадаючи діти ругувались для свого народу. Нехай отже нічого не прешадає, а нехай лишається в службі своему народови.

А вже особливу увагу повинні ми звернути на міську школу ім. Шашкевича кря улицы Скарбівської ч. 26. Ся школа мала досі досити некерисає поміщенє, бож годі домигати ся від міста поставлення в часі війни нового будинку. Однак ся справа поступила тепер значно до ліпшого, бо для дівочих клас призначено тепер окремих сусідний будинок при улице Вірменській ч. 23. Так будуть мати дівчата окреме поміщенє, наука відбуватиса ме в передплудивім часі, тай підуть і другі

значні уліпшення. Важною приємтою сєй школи є та сторона, що в ній отвиряється при мужеських і дівочих відділах перша і друга виділова клєса, так що молодіж буде мати змогу кінчити тут всю виділову школу. А яке красне і шире було тут ваденне молодіжи, показави ріжні шкільні поясис, що уряджувалися протягом року, а особливо чудова вистава живих образів на тему „дея України в ріжних хвлях“, дана ученицями виділової клєси при закінченю року. Воно показало, як ревно займалися учателі і учительки не лиш шкільною наукою, але і моральним підношенням і убагородненним своєї молодіжи. Тому булаби велика шкода для наших родичів, не користати в так гарної своєї школи і зпріпашувати свої діти в чужих багнах.

Тому звертаємся до наших Львовян і щоби в сих днях, коли відбувають ся запаси до шкіл, кожний сповнив свій героїанський обовязок, звернув в своїм окруженю бачну увагу на незречні родичів і спраядв їх з дітьми до своїх рідних шкіл. Нехай стояють сє діло кожний без анімки і ній прятжгать ти хотби дрібау цгожку до будози рідної Митери. — (Від Організації Українців міста Львова).

Лизгуб не федераліст?

Берлін, 26. серпня 1918.

Віденський корсєвантент дєвнєса „Kämpische Zeitung“ має розмову з українським прєзидентом міністрів, в якій сєй останній заявля, що прєзидентство і правліні політїчні особи на Україні поставили собі за цїль створити цілковито не залежну державу, яка булаб в силі вєстє цїлєванто стєосїйне жаттє. Прєгляд, начєб в українськїм прєзидентствї буди ще нинї засугучєні фєдєралїстїні ідєї, є фільшавий.

Мєрєві прєговорєвєрє в росїйськїм совїтськїм правитєльствєм не мєглє Українї вєзжати повєкнїні, бє крїм вєдєлєвєкїх пїтань не полїгєдженє нічєго сущєго. Однїчє кожнєго дїє трапляють ся нєпєдєцї бєльшєвкєвє за дємарсїційну лїнію, а колє Українє прєтєгє сєгє зїклатє прєтєстє, то бєльшєвкєкє прєзїтєльствє скїдає в сєбє вїдповїдєчнїсть зє сї западє.

Відносини на українськїм Подїллі.

Львів, 27. серпня 1918.

Наша редакція одержала з Подїлля „відкритого листа“ до п. міністра внутрішніх справ у Києві — з горьким проханням помістити його в „Діло“. Робимо се, не зміняючи нічого в листі. Ось він: Бачучи українську пресу, яка доходить до нас в Києві, день у день реконфєсковану в білих патнах або і сторїнками, звертаємся до Вас черєз галицьку Україну і подєсаю Вам до вїдома рєд правдивих вєдїй, на які Ви, як міністер українськїої держави бєзумовно вєрєагустє. Ось що дїєть ся на Подїллі:

Українськїй народ нащїть ся мєтєрїально, а українську інтєлігенцію усугубляє в усіх урядових місцєх і вєзмїть ся тільки за цє, що вєма українськє. Нє мєжєа скєвати, щобє вїну цєго понєсїли австрє-угорськї вїєска. Воїн нє знають обставїн і у всїм поєгають на інформєціях українськїх державних вїєстєй, а ті вїєстє, набранї на Подїллі виключно в Вєлікєрєсїє, бувших чєновнїкїв за царськєго рєжїму, абє з помїщикїв, вєрєжїт українськїй державї.

І сє урядувєння вїдбувєть ся так: Помїщикї вєгєлєшуют ся до повєтових старєстїє, що хотєть стєгати кєнтрїбуції за вєпєдїєні ім шкоди. Повєтовї старєстїє, нє рєагєдєючи справї, нє прєслєзуют ся сєлєнї і бєз комїсїйного оцїнєнєя швєдї вїдмєстєть ся до австрїйськїої вїєскєвої комєндї о вїєскєоу асїстєнцію. Помїщик одєржє чєту австрїйськїх жєвнїрїє,

їдє в сєлє, прїказує сєлєнїам вїбратї ся на сєльськїй скєд і огєлєшус, що сєлєнї мєють заплєтити йому таку тє суму до 4 або 6 годїн. Часєм прєдєвжуют рєчєнєць до 1 або 2 днєв. Рївночасєно заповїдають, що колє сєлєнї нє вєлєжєть нєлєжєної сумї в означєніє часї, то забєрут їм худєбу, посєдєть до тєорїє, сплєтєть сєло і т. д. Дїєсє нє кінчєть ся на словєх, бє колє уплєвє нєвєзначєний кїлькєгодиннїй час, зїчїнають вїєска брєтїсє до дїлє: В однїє сєлї арєштуют людєй (нр. в сєлї Грїнчух арєштувєлє 19 людєй), в другїє забїрають худєбу (нр. в сєлї Зєвєдївїє вїбранє 70 штєк худєб), а кїлькє бїтєя дїєлають людє, тє рїч звичєйна. Дєкудє пєбївєють людєй до крєвї (нр. в сєлї Ячїнцїєх пєбївєлє тєжкє українськїє стрєжнїкї, бувшїє поліцєйськїє за царськєго рєжїму Францїшка Ієвєцькєго, Пєтрє Рєчїнськєго і многє нїєшїєх). Рїдкє хтє в сєлєнї вїдєжєть ся сплєтєти, якє комїсїє оцїнїла шкоду, чї нємїщїєх мєє прє вє стєгати і кїлькїє? Зє цє в мїсцє арєштуют абє тєжкє нєбївєють, як бунтїєнїкє. Нєвїтє нє мєжєа тєгє днє вїєтї з сєлє, бє всїє вхєдїє і вхєдїє вєжкєнїє. Таєнїє чєновнїє стєють по мїєщїєкї сємїє судїєнїє в сєвоїх справєх. Вїд цєго нє мєє жєднєго вїдкїєнєку. Нє помєгають нї прєхєнїє, нї вєхєдїє; мїкєтє сєлєнї нє вїєслухєє. Помїщикї нахлєдають кєнтрїбуції до слухєє, бєз жєднєої кєнтрєлі. Нєвїтє австрїйськїє вїєльнє, бєз жєднєої кєнтрєлі. Нєвїтє австрїйськїє вїєльнє заїрїмїтїєлї, що помїщикї хотєть вїдбї-

